

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра прикладної лінгвістики (№ 703)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант ОП

(підпис)

Вікторія РИЖКОВА
(ім'я та прізвище)

«29» серпня 2025 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НІМЕЦЬКА МОВА

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 035 «Філологія»
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Прикладна лінгвістика
(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2025

Харків 2025 рік

Розробник: Білінська Л. П., ст. викладач каф. 703, канд. філол. наук
 (прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Білінська

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри прикладної лінгвістики (№703)

(назва кафедри)

Протокол № 1 від «29» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри прикладної лінгвістики
канд. філол. наук, доцент

(назва кафедри, науковий ступінь та вчене звання завідувача)

 (підпис)

Вікторія РИЖКОВА
 (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Здобувач першого (бакалаврського)
 рівня вищої освіти за ОП
 «Прикладна лінгвістика»

(посада)

 (підпис)

Єлизавета БАЙЦУР
 (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

1. Загальна інформація про викладача

ПІБ: Білінська Любов Петрівна

Посада: ст. викл. кафедри прикладної лінгвістики

Науковий ступінь: канд. філол. наук

Вчене звання: немає

Перелік дисциплін, які викладає:

1. Німецька мова

Контактна інформація:

Email: l.bilinska@khai.edu

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна
Семестр	5
Мова викладання	Німецька мова
Тип дисципліни	Обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	4 кредити ЄКТС / 120 годин (64 аудиторних, з яких: практичні – 64; самостійна робота здобувачів (СРЗ) – 56)
Види навчальної діяльності	Практичні заняття, самостійна робота
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль – іспит
Пререквізити	ОК 2 Німецька мова – курс попереднього року навчання
Кореквізити	ОК2 Німецька мова
Постреквізити	ОК2 Німецька мова

3. Мета та завдання навчальної дисципліни, переліки компетентностей та очікуваних результатів навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів спеціальності «Прикладна лінгвістика» в «ХАІ» мовної компетенції, що дозволяє спілкуватися в усіх важливих повсякденних ситуаціях, наприклад, на роботі, в школі або під час дозвілля. Здобувач освіти може обмінюватися інформацією, перевіряти та підтверджувати її, справлятися з менш звичними ситуаціями та пояснювати, чому щось є проблематичним. Може без ускладнень описувати або розповідати про різні знайомі теми зі сфери власних інтересів, наприклад, розповідати про власний досвід, описувати почуття та реакції або мрії, надії та цілі. Може висловлювати думки про теми повсякденного життя простими фразами та давати короткі обґрунтування та пояснення в розмовах або дискусіях. Це забезпечується оволодінням програмованим граматичним, лексичним та фонетичним матеріалом, розвитком мовленнєвих навичок, необхідних для коректного усного та писемного мовлення з урахуванням загальноєвропейських рекомендацій, гармонійним поєднанням професійно орієнтованого навчання, навчання через зміст (предметно/контекстно-мовне інтегроване навчання) та іншомовного середовища.

Завдання – удосконалювати володіння засвоєними граматичними структурами німецької мови; забезпечити опанування здобувачами відповідного лексичного матеріалу для адекватного та ефективного усного й письмового спілкування у межах визначених тем та ситуацій; сформувати у здобувачів необхідні для ефективного спілкування навички коректної вимови та адекватного ситуативного вживання відповідних лексичних одиниць; розвивати навички іншомовного усного та писемного мовлення у межах вивченої тематики; розвивати навички студентів працювати самостійно шляхом виконання завдань, які передбачають самоконтроль та потребують відповідального ставлення до індивідуальної організації процесу навчання.

Компетентності, які набуваються:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні завдання та проблеми в галузі прикладної лінгвістики в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (ФК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

ФК6. Здатність вільно, гнучко та ефективно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами. <...>

ФК11. Здатність донадання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють

4. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Für die anderen da sein

Тема 1. Miteinander – Füreinander. Ehrenamt; Porträts; Diskussion Wortfelder: ehrenamtliche Tätigkeiten; Ehrungen; Sport; Bürgerinitiativen. Konjunktiv II (Präsens): Wenn ..., dann ... Gründe nennen mit *deshalb, darum und deswegen*.

Тема 2. Natur erleben. Urlaubsplanung; Anzeigen für Reiseunterkünfte; Wortfelder: Hotels und Unterkünfte; Bildbeschreibung. Eingeschobene Relativsätze. (Nachhaltiges) Reisen. Nebensätze mit *obwohl*.

Змістовий модуль 2. Deutschland im Blick

Тема 3. Worte und Orte. Stadtführung; Wortfelder: Stadtgeschichte; Sehenswürdigkeiten; biografische Angaben; Museum & Ausstellung. Possessivartikel und unbestimmter Artikel im Genitiv; Doppelkonjunktionen *weder ... noch; nicht nur ..., sondern auch*; Adjektive mit *-reich, los, -voll*; Nomen mit *-keit* und *-heit*.

Тема 4. Talente gesucht! Berufsporträts; Interview; Wortfelder: Berufe; Arbeitsmarkt; Stellenanzeigen; Bewerbung. Plusquamperfekt. Alternativen ausdrücken mit *entweder ... oder ...*

Модульний контроль 1:

- форма заняття: проведення модульного контролю в аудиторії або online;
- модульний контроль проводиться з використанням формату письмової роботи / тесту, який передбачає виконання завдань на множинний вибір, підбір відповідників / еквівалентів, написання е-мейлу/ повідомлення тощо;
- обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютер/ноутбук/смартфон тощо;
- обсяг самостійної роботи здобувачів для підготовки до модульного контролю – за необхідністю.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 3. Freiheit

Тема 5. Geht nicht? Gibt's nicht! Nebensätze mit *sodass*; Handlungen und Konsequenzen mit *je ...*, *desto ...*; Adjektive mit *-los* und *-frei*. Unpersönliches Pronomen *man*.

Тема 6. Plateau 3.

Змістовий модуль 4. Entspannung und Feiertage

Тема 7. Wir lieben Kaffee! Kaffee und Kaffeetrends; Umfrage; Wortfelder: Kaffee; Partizip II als Adjektiv. Relativpronomen im Genitiv; Gegensätze mit *trotzdem* ausdrücken.

Тема 8. Weihnachten. Weihnachtsmärkte; Wortfelder: Weihnachten; Gegensätze; Kunst und Kitsch. eine Reihenfolge aushandeln mit *bevor ...*; *erst ...*, *dann ...* Verben mit Dativ- und Akkusativergänzung; Diminutive.

Модульний контроль 2:

- форма заняття: проведення модульного контролю в аудиторії або online;
- модульний контроль проводиться з використанням формату письмової роботи / тесту, який передбачає виконання завдань на множинний вибір, підбір відповідників / еквівалентів тощо;
- обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютер/ноутбук/смартфон тощо;
- обсяг самостійної роботи здобувачів для підготовки до модульного контролю – за необхідністю.

5. Індивідуальне завдання

Не передбачено.

6. Методи навчання

1. Опанування нового матеріалу через сприйняття автентичного мовлення.
2. Пояснення викладача.
3. Організація самостійної пошукової роботи здобувачів вищої освіти.
4. Планування системи вправ/завдань/тестів, робота з автентичними німецькими посібниками, онлайн-ресурсами.
5. Спільна робота, інтерактивна праця для досягнення визначених цілей в оволодінні іншомовним матеріалом.
6. Використання ютуб-каналів німецьких викладачів для комунікативної спрямованості занять.
7. Реалізація контролю за якістю засвоєння вивченого матеріалу здобувачами вищої освіти.

7. Методи контролю

1. Опитування: індивідуальне опитування, фронтальне опитування.
2. Письмова контрольна робота.
3. Тестування.
4. Іспит.

Форми контролю успішності навчання: на практичних заняттях – усне опитування, міні-тести, поточні контрольні роботи; форма підсумкового контролю – презентація самостійно виконаного завдання.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Таблиця 8.1 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне завдання	Кількість завдань	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Поточний контроль*	0...5	4	0...20
Модульний контроль 1**	0...20	1	0...20
Змістовний модуль 2			
Поточний контроль*	0...5	4	0...20
Модульний контроль 2**	0...20	1	0...20
Підсумкове опитування	0...20	1	0...20
Всього за семестр			0...100

* Поточний контроль здійснюється шляхом оцінювання роботи студентів під час занять, а також виконанням здобувачами освіти презентацій за темами, що вивчаються у семестрі.

** Модульний контроль проводиться у вигляді письмової роботи (90 хв.), що складається з 2-х частин: *тестової* – тестових завдань відкритого та закритого типу та *письмової* – написання листів, коментарів, відгуків і т.п.

Приклад тестових завдань:

1. *Sofie findet klassische Musik ...*

- a) die schönste.
- b) am schönsten.
- c) genauso schön wie.
- d) schöner als.

2. *Je ... sie übt, desto ... spielt sie Klavier.*

- a) viel ... gut
- b) mehr ... besser
- c) am meisten ... am besten
- d) mehr ... gut

3. *Sonja möchte fitter werden, ...*

- a) wenn sie mehr Sport macht.
- b) weil sie mehr Sport macht.
- c) denn sie macht mehr Sport.
- d) deswegen macht sie mehr Sport.

Білет для іспиту складається з двох частин: тестів для визначення рівня оволодіння програмним матеріалом із виконанням письмового завдання на вибір та спілкування за однією із запропонованих тем. Усього 100 балів.

Таблиця 8.2 –Шкали оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційний залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Здобувач отримує такі бали у разі виконання усіх практичних завдань та модульного контролю з оцінкою «задовільно». Має продемонструвати мінімум знань та умінь. Здобувач володіє матеріалом на початковому рівні (значну частину матеріалу засвоює на репродуктивному рівні).

Добре (75-89). Здобувач повинен виконати усі практичні завдання та модульний контроль на оцінку «добре». Здобувач здатен розуміти і вживати загальновідомі побутові вислови і прості речення, пов'язані із конкретними ситуаціями спілкування; коректно чи з незначними помилками будує речення та реагує на репліки співрозмовника.

Відмінно (90-100). Здобувач повинен виконати усі практичні завдання та модульний контроль на оцінку «відмінно». Здобувач освіти може обмінюватися інформацією, перевіряти та підтверджувати її, справлятися з менш звичними ситуаціями та пояснювати, чому щось є проблематичним. Може без ускладнень описувати або розповідати про різні знайомі теми зі сфери власних інтересів, наприклад, розповідати про власний досвід, описувати почуття та реакції або мрії, надії та цілі. Може висловлювати думки про теми повсякденного життя простими фразами та давати короткі обґрунтування та пояснення в розмовах або дискусіях.

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять та робота в семестрі. Здобувач вищої освіти, який відвідував заняття та склав усі модульні контролю (успішно атестований за їх результатами), а також виконав усі види обов'язкових завдань, вважається таким, що склав семестровий контроль і за його згодою атестується підсумковою модульною оцінкою, в якості семестрової.

Здобувачі вищої освіти, які по закінченню навчальних тижнів семестру, тобто до початку семестрового контролю, здобули менше 60 балів, атестуються оцінкою «незадовільно» та вважаються такими, що мають академічну заборгованість і зобов'язані проходити процедуру семестрового контролю з метою ліквідації академічної заборгованості в період семестрового контролю та канікул, тобто до початку наступного семестру.

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови здобувача освіти від балів підсумкового контролю й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту здобувач освіти має можливість отримати максимум 100 балів. **Дотримання вимог академічної доброчесності.** Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності. При підготовці презентації слід обов'язково надавати посилання на джерела, використані при підготовці її. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут»

(<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що виконана / підготовлена здобувачем освіти робота (завдання) буде мати ознаки самостійності виконання. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти (у виконанні тесту чи завдання) є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут»

(<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

1. Підготований підсумковий тест

<https://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Bilinska.1.pdf>

2. Навчально-методичний комплекс дисципліни, що розміщений за адресою:

<https://mentor.khai.edu/enrol/index.php?id=3807>

включає в себе наступні *обов'язкові складові*:

- програму дисципліни;
- рекомендації для самостійної підготовки;
- питання до проведення контрольних заходів;
- каталоги інформаційних ресурсів.

11. Рекомендована література

Базова

1. Das Leben – Deutsch als Fremdsprache 1. Herausgegeben von Hermann Funk und Christina Kuhn, - 1. Auflage, 1. Druck 2022, - Cornelsen Verlag GmbH, Berlin. – 312 Seiten.
2. Sammlung von grammatischen Übungen in Deutsch für Studenten des ersten und zweiten Semesters [Elektronische Ressource] / S. J. Jutkalo – Kharkiw: Nationale Universität für Luft- und Raumfahrt «Kharkiwer Luftfahrtinstitut», 2021.
3. Sammlung von mündlichen Themen in Deutsch für Studenten des ersten und zweiten Studienjahres [Elektronische Ressource] / O. M. Sergejewa. – Kharkiw : Nationale Universität für Luft- und Raumfahrt «Kharkiwer Luftfahrtinstitut», 2020.

Допоміжна

1. Buscha Anne. A-Grammatik. Übungsgrammatik. Deutsch als Fremdsprache. - 2. aktualisierte Ausgabe / Anne Buscha, Szilvia Szita. Leipzig: SCHUBERT-Verlag GmbH, 2023 – 198 S.
2. Dinsel Sabine. Großes Übungsbuch Grammatik / Dr. Sabine Dinsel, Susanne Geiger. – München: Hueber Verlag GmbH, 2021. – 293S.
3. Dreyer Hilke. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik aktuell. Neubearbeitung: Lehr- und Übungsbuch / Hilke Dreyer, Richard Schmitt. – München: Hueber Verlag GmbH, 2021. – 396 S.
4. Fandrych Christian. Grammatiktrainer Deutsch – Grundstufe/ Christian Fandrych, Ulrike Tallowitz. – Stuttgart: PONS GmbH, 2014. – 257 S.
5. Geiger Susanne. Deutsch üben. Wortschatz und Grammatik C2 / Susanne Geiger, Anneli Billina. – München: Hueber Verlag GmbH, 2021. – 128 S.
6. Jin Friederike. Grammatik aktiv - Deutsch als Fremdsprache. - 2. aktualisierte Ausgabe - A1-B1. Verstehen, Üben, Sprechen - Übungsgrammatik - Inkl. PagePlayer-App/ Friederike Jin, Ute Voß. –Berlin: Cornelsen Verlag GmbH, 2023. – 264 S.

12. Інформаційні ресурси

1. <http://www.busuu.com/enc/>
2. <http://www.aufgaben.schubert-verlag.de/>
3. <http://www.dw.de/deutsch-lernen/deutschkurse/s-2068>
4. <https://www.dw.com/de/das-deutschlandlabor/>
5. http://www.deutsch-lernen.com/d_indÜ.php
6. <http://www.hueber.de>
7. <https://www.youtube.com/user/andreathonville/featured>
8. <https://www.youtube.com/@DeutschLera>
9. [Menschen | Lernen | Das Menschen Portfolio \(hueber.de\)](https://www.hueber.de/menschen-lernen-das-menschen-portfolio)
10. [Online kostenlos Deutsch üben | Deutsch perfekt \(deutsch-perfekt.com\)](https://deutsch-perfekt.com)